

Videokonferencija u nastavi – korak po korak

Suzana Delić, dipl. učiteljica savjetnica

OŠ Horvati, Zagreb

Sažetak

S razvojem informatičke tehnologije otvaraju se i sve veće mogućnosti korištenja videokonferencija u nastavi. Samim time potrebno je i današnje učitelje podučiti korištenju videokonferencija kao metode učenja koju je moguće primijeniti u svim predmetima osnovne škole.

U ovom radu opisana su iskustva primjene videokonferencije kao metode razvoja kompetencija učenika. Prikazano je nekoliko primjera videokonferencija u razrednoj nastavi, a i istaknute su prednosti uvođenja ovakvog oblika komunikacije učenika u nastavnom procesu.

Objašnjen je i sam proces primjene videokonferencije od pripreme do realizacije u nastavi.

Razvoj digitalnih kompetencija putem održavanja videokonferencija među učenicima osnovnih škola samo je jedna od prednosti koje donosi ovaj oblik rada kojim možemo nadići ograničenja bivanja u učionici, tj. nadići prostornu i vremensku barijeru te postići da nastavni proces današnjem učeniku suvremenog društva brzih promjena bio zanimljiv i inovativan. Uporabom videokonferencija u nastavi razumijemo i prepoznamo djelovanje u svrhu poticanja procesa učenja. Iznimno je važan i razvoj multikulturalnih kompetencija.[1]

Ključni pojmovi: videokonferencija u nastavi, razvoj kompetencija, suradnja, komunikacija

1. Videokonferencija - što je to?

Videokonferencija je komunikacija putem koje se zvuk i slika u pokretu (video slika) izmjenjuju između dvije ili više lokacija. Videokonferencije čine mogućim sastanak ili predavanje na kojemu mogu istovremeno sudjelovati sudionici međusobno udaljeni stotine kilometara. Oni se mogu i vidjeti i čuti te tako međusobno komunicirati u stvarnom vremenu, što se postiže upotrebom kamera, monitora ili projektora, mikrofona i zvučnika.

Videokonferencije svoju primjenu nalaze u svim područjima, omogućavajući uštedu vremenu i troškova putovanja. Jedno od područja na kojem ostvaruju sve važniju ulogu svakako je područje obrazovanja, na kojem se primarno rabe za održavanje predavanja na daljinu i konzultacija. Svojom mogućnošću prenošenja informacija, znanja i ideja videokonferencije podupiru tradicionalne oblike učenja i poučavanja. .[2]

2. Videokonferencija kao metoda učenja

Videokonferencije kao metoda u nastavi mogu se primijeniti u svakoj dobi učenika i u svakom predmetu. Videokonferencije kao metodu vrlo je lako i korisno primijeniti u nastavi stranog jezika, prirode i društva, hrvatskog jezika, glazbene kulture, pa čak i tjelesne i zdravstvene kulture.

Usudila bih se reći da nema predmeta u kojem je ova metoda neprimjenjiva.

NOK napominje da informatička i komunikacijska tehnologija pridonosi razvoju učeničkih sposobnosti samostalnoga učenja i suradnje s drugima te njihovih komunikacijskih sposobnosti.[3] Također pridonosi razvoju pozitivnog odnosa prema učenju, unaprjeđenju načina na koji učenici prikazuju svoj rad te njihovim pristupima rješavanju problema i istraživanju. Učenici se tom tehnologijom trebaju služiti u svim predmetima i tako dobiti mogućnost za istraživanje i komunikaciju u lokalnoj sredini, ali i šire, kako bi stekli vještine razmjene ideja i podjele rada sa suradnicima te pristupa stručnim sadržajima različitim načinima.[1]

3. Partneri i pronalazak istih

Razvoj obrazovnih portala, ekspanzija uporabe društvenih mreža u obrazovne svrhe, ali i sudjelovanje učitelja u međunarodnim projektima omogućilo je lakše i brže pronalaženje partnera edukativnih videokonferencija.

Portali: eTwinning, Global Gateway, ePals, Partners in Learning/Suradnici u učenju

Projekti/smotre/natjecanja:

Time Project -/ Blogging, Video Conferencing, Model United Nations Simulations, the 24 hr research competition, Video and webdesign projects / [4],

Megaconference Jr. - [5]

4. Potrebni tehnički uvjeti

Videokonferenciju možemo provesti uz minimalne tehničke mogućnosti, prijenosnim računalom s kamerom, mikrofonom i zvučnikom te Internet pristupom. Videokonferenciju provodimo:

- Skypom - besplatna i lako dostupna aplikacija
- Adobe Connectom
- Polycom stanicom/najkvalitetnije rješenje

Sam prijenos može se provesti i nizom drugih aplikacija koje su dostupne i odgovarajuće za strane koje prijenos ostvaruju.

Prijenos slike na veliko platno doprinijet će kvaliteti realizacije te poboljšati sam doživljaj tijekom prijenosa, ali i aktivno sudjelovanje svih učenika koji sudjeluju u vidokonferencijskom prijenosu.

5. Odabir tema

Motivacija učitelja je višestruka. Obogaćivanje nastavnog procesa novim metodama, uspješno razvijanje kompetencija učenika, suradnja s kolegama širom svijeta te upoznavanje s kurikulumima drugih zemalja izuzetno je važno.[1]

Videokonferencijom kao metodom učenja možemo obraditi niz tema iz gotovo svih nastavnih predmeta.

Primjeri:

Hrvatski jezik/slušanje i govorenje/samostalni govorni nastup i razgovor – 4. r

Hrvatski jezik/sporazumijevanje hrvatskim književnim jezikom/ sporazumijevanje, razgovor, samostalni govor, poruka – 4. r

Engleski jezik/susreti i pozdravi/ pozdravljanje i komunikacijski obrasci, uljudno ponašanje, oslovljavanje – 1. r

Priroda i društvo/izgled zavičaja-primorski zavičaj/primorski zavičaj – 3. r

Kao metodu moguće ju je i primijeniti i pri realizaciji međupredmetnih tema kao što su poduzetništvo, učiti kako učiti, zdravlje sigurnost i zaštita okoliša, informacijsko-komunikacijska tehnologija i konačno građanski odgoj. Sve u duhu Nacionalnog okvirnog kurikuluma.

Neke od tema vezane uz suradnju s inozemnim školama mogu biti:

Novogodišnji običaji moje zemlje, Svjetski dan voda, Moja najdraža knjiga i sl.

6. Primjeri dobre prakse

U Osnovnoj školi Horvati iz Zagreba od studenog 2008. pa sve do proljeća 2012. godine ostvareno je preko 40 videokonferencija kojima su učenici već od prvog razreda osnovne škole saznali kako mogu interaktivno sudjelovati u nastavnom procesu primjenjujući informatičku tehnologiju u svakodnevnom radu te svim nastavnim predmetima. Učenici su tijekom pripreme i provedbe videokonferencija s nizom europskih zemalja (Francuska, Velika Britanija, Portugal, Litva), ali i zemalja kao što su SAD, Kina, Kanada i Taiwan razvijali komunikacijske i organizacijske vještine, sudjelovali u zajedničkim projektima s učenicima drugih zemalja i različitih odgojno-obrazovnih sustava, upoznali različite kulture, prezentirali Republiku Hrvatsku i njezine vrijednote, predstavljali naš odgojno-obrazovni sustav ali i stjecali niz novih prijateljstava. [1]

Primjeri ostvarenih projekata kroz videokonferencije kao metodu učenja:

1. Projekt „Moja zemlja/moj grad“ – jednomjesečni projekt, sudionici: OŠ Horvati, Hrvatska/ Po Leung Kuk Laws Foundation College, Hong Kong
2. Projekt „Videoconferences between two classes“ – jednogodišnji projekt/10 videokonferencija, sudionici: OŠ Horvati, Hrvatska/Ecole de Saint Gaudent/Francuska
3. Projekti „Moja škola“ i „Novogodišnji običaji u mojoj domovini“ – dvomjesečni projekt, sudionici: OŠ Horvati, Hrvatska/ Po Leung Kuk Luk Hing Too Primary School, Hong Kong
4. Videokonferencija na temu „Upoznajmo se“ , sudionici: OŠ Horvati, Hrvatska/ Center for Early Education, West Hollywood, Los Angeles, USA
5. Videokonferencije kroz natjecanje Unite the Nations/Time project 2009-2012.
Sudionici: OŠ Horvati/ Lord Elgrin, London, Canada
6. Videokonferencije kroz međunarodni program MegaconferenceJr 2010-2012
Sudionici: Hrvatska, Kanada, Taiwan
7. VC for the 2012 Games – projekt promicanja olimpijskih vrijednosti/

Sudionici: Carpenters Primary, Highlands Primary Redbridge, St Brigid's Glassdrummond -NI Primary school Horvati –Croatia, Barnsley – Highview Primary, Whitchurch Juniors – Shropshire, Camden Juniors – Sutton [6]

8. Videokonferencija učenika drugih razreda na temu blagdanskih običaja, Sudionici:

OŠ Horvati/ OŠ Velika Ludina, 2012.

9. Svjetski dan voda – videokonferencija u svezi promicanja zaštite okoliša, Sudionici:

OŠ Horvati/OŠ Frana Galovića

i mnoge druge.

7. Priprava učitelja

Odabranu temu koju će ostvariti videokonferencijom kao metodom učenja učitelji su kako bi odjelotvorili kurikularne ciljeve obvezni pomno razraditi i izvršiti detaljnu pripravu koja uključuje razradu teme između samih učitelja, a zatim razradu s učenicima.

U ovoj fazi učitelji nerijetko uče jedni od drugih što doprinosi razvoju mnogih kompetencija učitelja. Učitelji kao sudionici/organizatori obvezni su biti u stalnom kontaktu kako bi se videokonferencija realizirala kako je planirano.

Prije svake videokonferencije donosi se detaljan plan provedbe koji uključuje:

- Temu videokonferencije
- Nadnevak
- Trajanje videokonferencije
- Sudionike (škola, odjel, učenici)
- Učenike/voditelje
- Detaljan plan/uključuje raspored javljanja učenika, uvod, provedbu i zaključak

8. Priprava učenika

Prema planu provedbe koji su međusobnom suradnjom donijeli učitelji sudionici vrši se priprava učenika.

Priprava učenika je izuzetno važna, bez obzira o kojoj dobi učenika se radi. Iz iskustva potkrijepljenog provedenim videokonferencijama (vidi Primjere dobre prakse) može se zaključiti:

- Sama priprava učenika razlikuje se s obzirom na dob sudionika
- Priprava mlađih učenika mora biti detaljnija jer je i mogućnost prilagodbe učenika mlađe dobi na neočekivane situacije tijekom realizacije teža
- Stariji učenici su vještiji u brzim prilagodbama te je stoga sama komunikacija koju provede lakša
- Učenici trebaju zajedno s učiteljem istraživati, otkrivati, kritički promišljati o temi videokonferencije koju pripremaju

9. Realizacija

Pri samoj realizaciji važno je pridržavati se pravila i rasporeda govornika. Treba svakako izbjeći buku u kanalu te istovremeno govorenje sudionika. Videokonferencija treba teče bez neplaniranih i nepotrebnih stanki.

Kako bi prijenos zvuka bio neometan treba govoriti razgovijetno ranije utvrđenim redoslijedom.

Vrlo je važno obratiti pozornost i na sve zvukove u prostoriji kao što su pomicanje stolaca, zvonjava školskog zvona, ulični zvukovi i sl. Dobro je iskoristiti „mute opciju“ dok učenici s druge strane žice govore kako bi i njima pružili neometano izlaganje.

Preporučljivo je dokumentiranje videokonferencije kroz snimanje video uratka ili pak fotografija.

Primjeri realizacije/prilozi: [TV emisija Puni krug/OŠ Horvati-videokonferencije](#)

[VC OŠ Horvati/Ecole de Saint Gaudent](#)

[TV emisija Zagrebačka panorama/ VC OŠ Horvati/Hong Kong](#)

10. Diseminacija

Diseminaciju možemo/trebamo/moramo provesti kroz stručne aktive u školi, ili pak izradom postera, glogstera te izlaganjem istog na školskom hodniku ili kroz web stranice škole. Istu možemo provesti i objavom aktivnosti na blogu, člankom u digitalnim časopisima kao što je Pogled kroz prozor, prezentiranjem projekata na konferencijama, webinarima ili pak kroz TeachMeet,

Primjeri diseminacije: [Olympic Games 2012 Videoconferences](#)

[Videokonferencija u razrednoj nastavi](#)

[Videokonferencija – connecting students, CUC 2010](#)

[Videokonferencija u nastavi –TeachMeet live 2012.](#)

[Videokonferencije-Litva, Portugal, Francuska, Hrvatska](#)

Zaključak

Kao učitelji moramo biti otvoreni svijetu jer naši učenici trebaju biti učenici svijeta. Putem videokonferencija učenici naših škola mogu uporabom informatičke tehnologije unaprijediti svoje znanje, upoznati kulturu i običaje mnogih zemalja te upoznati prijatelje širom svijeta koji mogu postati jednog dana i njihovi poslovni partneri. Posebno valja zaključiti i veliku mogućnost suradnje između učitelja kako u samoj školi tako i između pojedinih škola koje ostvaruju videokonferencije. Moja je želja što više kolega upoznati s pripravom jedne videokonferencije korak po korak kako bi se i sami okušali u pripravi i realizaciji. Ubrzo će naši učenici postati građani Europske unije, a mi kao njihovi učitelji moramo biti oni koji će im pokazati prve korake na tom putu.

Popis literature

1. Božin, Milović, Pašalić, Schroder, Priručnik Svatko uči na svoj način, Austrija, 2011.
2. <http://www.carnet.hr/videokonferencije>
3. Nacionalni okvirni kurikulum, Zagreb, 2011.
4. <http://timeproject.tiged.org/>
5. <http://www.megaconferencejr.org/>
6. <http://www.vcfl.net/2012/06/tim-loughton-mp-vc-for-2012-games.html>